

ط و سلوع

روزنامه

تاریخ

۱۶

تیر

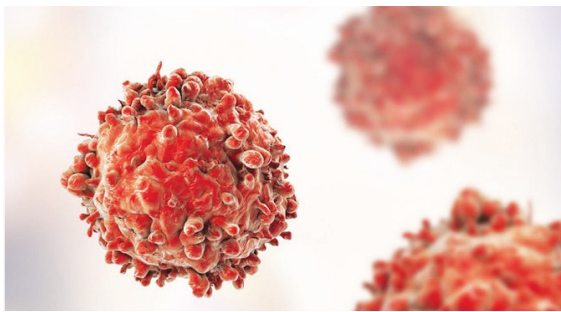
۱۴۰۰

چهارشنبه

هر شماره؛معرفی یک بیماری و پیشگیری

و درمان آن

این شماره: بیماری سرطان خون

لوسمی یا لوکمیا شامل سرطان بافت های خون ساز بدن از جمله مغز استخوان و سیستم لنفاوی است. انواع بسیاری از سرطان خون وجود دارد. برخی از انواع آن در کودکان شایع تر است و برخی اشکال آن بیشتر در بزرگسالان مشاهده می شود.

لوسمی معمولاً شامل سرطان گلبول های سفید خون می شود. گلبول های سفید، مبارزان علیه عفونت هستند؛ آنها به طور معمول رشد می کنند و تقسیم می شوند اما در مبتلایان به لوسمی، مغز استخوان باعث ایجاد گلبول های سفید غیر طبیعی می شود که عملکرد مناسبی نیز ندارند. بسته به نوع لوسمی و سایر عوامل، درمان سرطان خون می تواند پیچیده باشد اما استراژی ها و منایب وجود دارد که می تواند به موفقیت شما در درمان کمک کند. همراه کافه پزشکی باشید

علائم سرطان خون

علائم سرطان خون بسته به نوع لوسمی متفاوت است. علائم مشترک سرطان خون شامل موارد زیر است:

تب یا لرز

خستگی مداوم

عفونت های مکرر یا شدید

کاهش وزن بدون تلاش

بزرگ شدن گره های لنفاوی، کبد یا طحال

خونریزی یا کبودی آسان

خونریزی مکرر از بینی

لکه های قرمز ریز در پوست شما (پتشی)

تعریق بیش از حد، به خصوص در شب

درد یا حساسیت به استخوان

علل سرطان خون

دانشمندان دلایل دقیق لوسمی را درک نمی کنند. به نظر می رسد ترکیبی از عوامل ژنتیکی و محیطی دخیل هستند.

نحوه ابتلا به سرطان خون

به طور کلی، تصور می شود لوسمی هنگامی اتفاق می افتد که برخی از سلول های خون، دچار جهش در DNA خود شوند. ممکن است تغییرات دیگری در سلول وجود داشته باشد که هنوز کاملاً درک نشده است. ناهنجاری های خاصی باعث می شود سلول با سرعت بیشتری رشد و تقسیم شود و در هنگام مرگ سلول های طبیعی زندگی خود را ادامه دهد. با گذشت زمان، این سلول های غیر طبیعی می توانند سلول های خونی سالم را در مغز استخوان جمع کنند و منجر به تجمع گلبول های سفید خون، گلبول های قرمز و پلاکت ها شوند و علائم سرطان خون را به وجود آورند.

نحوه طبقه بندی سرطان خون

پزشکان لوسمی را براساس سرعت پیشرفت آن و نوع سلول های درگیر طبقه بندی می کنند.

نوع اول طبقه بندی با سرعت پیشرفت سرطان خون انجام می شود:

لوسمی حاد: در لوسمی حاد، سلول های خونی غیر طبیعی شامل سلول های خونی نابالغ هستند. آنها نمی توانند عملکرد عادی خود را انجام دهند و به سرعت تکثیر می شوند؛ بنابراین بیماری به سرعت بدتر می شود. لوسمی حاد به درمان تهاجمی و سریع نیاز دارد.

لوسمی مزمن: انواع مختلفی از لوسمی مزمن وجود دارد. برخی سلولها، سلول های زیادی تولید می کنند و برخی باعث تولید تعداد بسیار کمی سلول می شوند. لوسمی مزمن شامل سلول های خونی بالغ تر است. این سلول‌ها می توانند برای مدت زمانی به طور طبیعی کار کنند. برخی از انواع سرطان خون مزمن در ابتدا بدون علائم اولیه ایجاد می شوند و می توانند سالها تشخیص داده نشوند.

نوع دوم طبقه بندی بر اساس نوع گلبول های سفید خون تحت تأثیر قرار گرفته انجام می شود:

لوسمی لنفوسیتی: این نوع سرطان خون بر روی سلول های لنفاوی (لنفوسیت ها) که بافت لنفاوی را تشکیل می دهند، تأثیر می گذارد. بافت لنفاوی سیستم ایمنی بدن شما را تشکیل می دهد.

لوسمی میلوژن: این نوع سرطان خون سلول های میلوئیدی را تحت تأثیر قرار می دهد. سلول های میلوئیدی باعث ایجاد گلبول های قرمز، گلبول های سفید و سلول های تولید کننده پلاکت می شوند.

انواع سرطان خون

انواع سرطان خون عبارتند از:

لوسمی حاد لنفوبیدی (ALL): شایع ترین نوع سرطان خون در کودکان است. ALL همچنین می تواند در بزرگسالان رخ دهد.

لوسمی حاد میلوئیدی (AML): در کودکان و بزرگسالان بروز می کند. شایع ترین نوع لوسمی حاد در بزرگسالان است.

همه چیز درباره سرطان خون (Leukemia) ؛ علائم، علل و درمان آن

کافه پزشکی

لوسمی مزمن لنفوبیدی (CLL): شایع ترین لوسمی مزمن بزرگسالان که ممکن است سال ها بدون نیاز به درمان احساس خوبی داشته باشید.

لوسمی مزمن میلوئیدی (CML): این نوع سرطان خون عمدتاً در بزرگسالان تأثیر می گذارد. فرد مبتلا به CML ممکن است قبل از ورود به مرحله ای که سلول های لوسمی با سرعت بیشتری رشد می کنند، ماه ها یا سالها علائم کمی داشته باشد یا اصلاً علامتی نداشته باشد.

انواع دیگر سرطان خون که نادر هستند عبارتند از از جمله لوسمی سلول مو دار، سندرم های میلوسیپلاستیک و اختلالات میلوپرولیفراتیو.

عوامل خطر ابتلا به سرطان خون

عواملی که ممکن است خطر ابتلا به برخی از انواع سرطان خون را افزایش دهد عبارتند از:

درمان سرطان قلی: افرادی که انواع خاصی از شیمی درمانی و پرتو درمانی برای سایر سرطان ها داشته اند، در معرض خطر ابتلا به انواع خاصی از این نوع سرطان هستند.

اختلالات ژنتیکی: به نظر می رسد ناهنجاری های ژنتیکی در ایجاد سرطان خون نقش دارند. برخی از اختلالات ژنتیکی مانند سندروم داون با افزایش خطر ابتلا به سرطان خون همراه است.

قرار گرفتن در معرض مواد شیمیایی خاص: قرار گرفتن در معرض برخی مواد شیمیایی مانند بنزن – که در بنزین یافت می شود و در صنایع شیمیایی مورد استفاده قرار می گیرد – با افزایش خطر ابتلا به برخی انواع لوسمی همراه است.

سیگار کشیدن: سیگار کشیدن خطر ابتلا به لوسمی حاد میلوئیدی را افزایش می دهد.

سابقه خانوادگی سرطان خون: اگر اعضای خانواده شما به سرطان خون مبتلا شده اند، ممکن است خطر ابتلا به این بیماری بیشتر شود.

با این حال، بسیاری از افراد با عوامل خطر شناخته شده لوسمی ندارند و بسیاری از مبتلایان به سرطان خون هیچ یک از این عوامل خطر را نداشته اند.

تشخیص سرطان خون

پزشکان ممکن است قبل از شروع علائم، لوسمی مزمن را در یک آزمایش خون معمول مشاهده کنند. اگر این اتفاق بیفتد یا علائمی وجود داشته باشد که لوسمی را نشان دهد، ممکن است تحت معاینات تشخیصی زیر قرار بگیرید:

معاینه بدنی: پزشک شما به دنبال علائم جسمی سرطان خون مانند کم رنژ شدن پوست، ورم غدد لنفاوی و بزرگ شدن کبد و طحال شما خواهد بود.

آزمایش خون: با دیدن نمونه خون، پزشک می تواند تشخیص دهد که آیا شما سطح غیر طبیعی گلبول های قرمز یا پلاکت ها را دارید یا خیر. آزمایش مغز استخوان: پزشک شما ممکن است روشی را برای برداشتن نمونه ای از مغز استخوان شما توصیه کند. نمونه برای یافتن سلول های لوسمی به آزمایشگاه فرستاده می شود. آزمایش های تخصصی ممکن است خصوصیات خاصی را نشان دهد که برای تعیین گزینه های درمانی شما استفاده می شود.

درمان سرطان خون

درمان سرطان شما به عوامل زیادی بستگی دارد. پزشک گزینه های درمانی لوسمی را بر اساس سن و سلامت کلی شما، نوع سرطان خون شما و اینکه آیا در سایر نقاط بدن شما از جمله سیستم عصبی مرکزی شیوع دارد، تعیین می کند.

درمان های متداول برای مبارزه با سرطان خون عبارتند از:

شیمی درمانی: شیمی درمانی رایج ترین شکل درمان سرطان خون است. این روش درمانی برای از بین بردن سلول های لوسمی، از مواد شیمیایی استفاده می کند.

بسته به نوع لوسمی شما، ممکن است یک داروی منفرد یا ترکیبی از داروها دریافت کنید. این داروها ممکن است به صورت قرص یا ممکن است مستقیماً به صورت داخل وریدی مصرف شوند.

درمان بیولوژیک: درمان بیولوژیکی با استفاده از روش های درمانی که به سیستم ایمنی بدن شما کمک می کند سلول های لوسمی را تشخیص داده و حمله کند، کار می کند.

درمان هدفمند: درمان هدفمند از داروهایی استفاده می کند که به سلول های سرطانی شما حمله می کنند و با سلول های عادی کاری ندارند.

به عنوان مثال، داروی ایماتینیب، عمل پروتئین در سلول های لوسمی افراد مبتلا به لوسمی مزمن میلوئیدی را متوقف می کند و می تواند به کنترل بیماری کمک کند.

پرتو درمانی: پرتو درمانی از اشعه ایکس یا سایر پرتوهای پر انرژی برای آسیب رساندن به سلول های لوسمی و متوقف کردن رشد آنها استفاده می کند.

پیوند سلول های بنیادی: پیوند سلول های بنیادی روشی برای جایگزینی مغز استخوان شما با مغز استخوان سالم است.

قبل از پیوند سلول‌های بنیادی، مقادیر زیادی شیمی درمانی یا پرتو درمانی دریافت می کنید تا مغز استخوان معیوب خود را از بین ببرید. سپس سلول های بنیادی خون ساز که به بازسازی مغز استخوان شما کمک می کنند را دریافت می کنید. پیوند سلول‌های بنیادی بسیار شبیه پیوند مغز استخوان است.

عوارض جانبی شیمی درمانی

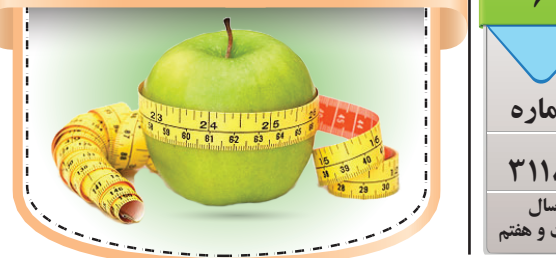
و استفراغ، احساس خستگی، ریزش مو، اسهال، یبوست و دهان درد است.

اگر سلولهای خونی طبیعی تحت تأثیر قرار بگیرند، ممکن است با مشکل عفونت و خونریزی مواجه شوید. در صورت مشاهده هر یک از این عوارض به پزشک خود اطلاع دهید.

از ایماتینیب (Glivec) به طور فزاینده ای برای درمان سرطان خون میلوئیدی مزمن استفاده می شود. بعضی اوقات برای درمان نوعی سرطان خون حاد لنفوسیتی، به شیمی درمانی اضافه می شود. عوارض جانبی آن شامل احساس خفیف بیماری، اسهال، درد و گرفتگی پا، بثورات و تورم در اطراف چشم است.

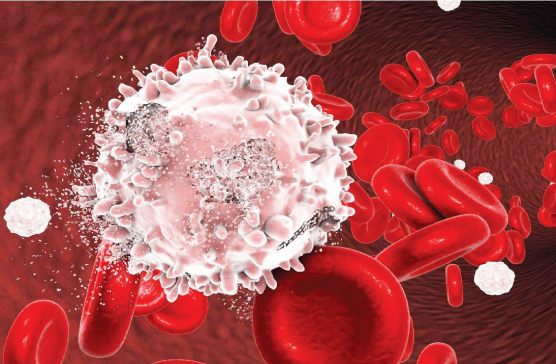
صفحه
۶
شماره
۳۱۱۸
سال
بیست و هفتم

سلامت

همه چیز درباره سرطان خون

راسخون

بزرگ شدن حجم شکم

خستگی مداوم و ضعف

از دست دادن اشتها، حالت تهوع و استفراغ

کاهش وزن بیش از حد

عرق شبانه

درد استخوان ها، مفاصل و کمر

خون ریزی غیر طبیعی بینی و لثه ها

درد شکم

سر درد همراه با مشکلات بینایی

عفونت های مکرر

خارش پوست و یا پدیدار شدن جوش های پوستی

متورم شدن غدد لنفاوی گردن ، زیر بغل و یا کشاله ران

دشواری در ادرار کردن

هذیان و سردرگمی

سرطان خون چگونه تشخیص داده می شود؟

لوسمی

آزمایش شمارش کامل سلول های خونی (CBC) می تواند سطح غیرطبیعی گلبول های سفید در مقایسه با گلبول های قرمز و پلاکت ها را تشخیص دهد.

لنفوم

پزشک شما لازم است از بافت مورد نظر نمونه برداری کرده و آن را زیر میکروسکوپ بررسی کند.

در بعضی موارد ممکن است پزشک برای یافتن گره های لنفاوی متورم، سی تی اسکن، اشعه X، یا PET اسکن را تجویز کند.

میلوما

پزشک به منظور تشخیص مواد شیمیایی یا پروتئین هایی که در اثر میلوما ساخته میشوند، CBC، آزمایش خون، و یا آزمایش ادرار را تجویز می کند. در بعضی موارد می توان از بیوپسی مغز استخوان، اشعه ایکس، PET ، MRI و اسکن CT اسکن برای تأیید وجود و میزان شیوع میلوما استفاده کرد.

چه روش هایی برای درمان سرطان خون وجود دارد؟

انتخاب روش درمانی، به نوع سرطان خون، سن، سرعت پیشرفت بیماری و میزان گسترش سرطان به سایر قسمتهای بدن بیمار بستگی دارد.

از آنجایی که طی دهه های گذشته، درمان سرطان های خون بسیار پیشرفت کرده است، در حال حاضر بسیاری از انواع سرطان های خون قابل قابل درمان هستند.

درمانهای متداول شامل موارد زیر است:

شیمی درمانی

در شیمی درمانی، داروهای ضد سرطان (به صورت تزریق وریدی و یا مصرف قرص) برای از بین بردن و متوقف ساختن تولید سلول های سرطانی مصرف می شوند.

پرتودرمانی

در این متد درمانی از پرتوهایی با انرژی بالا جهت تخریب سلول های سرطانی استفاده می شود.

درمان های هدفمند

در این متد درمانی، از داروهایی استفاده می شود که بدون تخریب سلولهای نرمال، تنها سلول های خونی بدخیم را به طور خاص مورد هدف قرار داده و آن ها را از بین می برند. درمان های هدفمند، شایع ترین روش های درمانی سرطان خون هستند.

پیوند سلول های بنیادی

پیوند سلول های بنیادی سالم به بدن فرد بیمار، در کنار روش هایی که منجر به تخریب سلول های بدخیم می شوند، به تولید سلول های خونی سالم کمک می کند.

جراحی سرطان

برای درمان برخی لنفوم ها، می توان گره های لنفاوی آسیب دیده را از بدن خارج ساخت.

ایمونوتراپی

در این روش درمانی، سیستم ایمنی جهت از بین بردن اختصاصی سلول های سرطانی فعال می شود.

شیمی درمانی برای درمان سرطان خون

اطراف ستون فقرات شما تزریق می شوند. همچنین ممکن است رادیوتراپی انجام دهید. در کودکان، اغلب از پرتودرمانی استفاده نمی شود، زیرا ممکن است رشد و نمو را تحت تأثیر قرار دهد.

درمان تلفیقی

پس از بهبودی، می توان از شیمی درمانی بیشتری برای جلوگیری از بازگشت سرطان استفاده کرد (که به آن عود می گویند). هدف از این مرحله دوم درمان از بین بردن سلول های سرطانی است که ممکن است از اولین درمان زنده مانده باشند. تعدادی از داروهای شیمی درمانی مختلف معمولاً استفاده می شود. این در صورتی است که ممکن است سلول های سرطان خون به هر دارویی مقاوم باشند.

درمان نگهدارنده

درمان نگهدارنده آخرین مرحله از درمان لوسمی لنفوسیتی حاد در کودکان است که در مدت زمان طولانی تری (دو تا سه سال) داده می شود، اما هدف آن یکی است: از بین بردن سلول های سرطانی باقی مانده. در اغلب لوسمی های حاد میلوئیدی، نقش و مدت زمان شیمی درمانی نگهدارنده همچنان در حال مطالعه است و در بسیاری از افراد در حال حاضر استفاده نمی شود.

سرطان نام بیماری است که طی آن رشد یک یا مجموعه ای از سلول ها از کنترل بدن خارج شده و توده یاخته یا تومور شکل می گیرد. سرطان خون، به مجموعه بیماری هایی گفته می شود که سلول های نافرمان، جزو مجموعه دستگاه گردش خون بدن انسان هستند.

عوامل ایجاد کننده سرطان خون

در حالی که عامل اصلی و واقعی بیماری سرطان خون ناشناخته است؛ اما دانشمندان و پزشکان بر این باورند که ترکیبی از عوامل ژنتیکی و محیطی در این بیماری نقش دارند.

تعداد کمی از علل شناخته شده، که به طور کلی تحت کنترل عمومی فرد نیستند. انواع مختلف لوکمی علت‌های مختلفی هم دارند.

لوکمی نیز مانند سایر سرطان ها، ناشی از جهش در DNA است. جهش های خاصی می توانند با فعال کردن آنکوژن یا غیرفعال کردن ژن های سرکوب کننده تومور، باعث ایجاد اختلال در سلول های سرطانی شوند و بنابراین در اصل باعث اختلال در تنظیم مرگ، تمایز و تقسیم سلول ها شوند.

عوامل خطر شامل مواردی همچون سیگار کشیدن، پرتو یونی، برخی مواد شیمیایی (از قبیل بنزین و بنزن)، سابقه شیمی درمانی، چند ویروس مانند T-lymphotropic ویروس و نشانگان داون می شود.

افرادی که در خانواده خود سابقه بیماری سرطان خون را داشته اند، بیشتر در خطر ابتلا به سرطان خون قرار دارند.استفاده از تنباکو با افزایش اندک خطر ابتلا به لوسمی حاد مایلوئیدی در بزرگسالان همراه است.مطالعات Cohort و Case-control نشان داده اند قرار گرفتن در معرض برخی از مواد پتروشیمی و رنگ مو به ایجاد برخی از انواع لوکمی مرتبط است.

رژیم غذایی بسیار محدود است یا هیچ اثری ندارد، گر چه خوردن سبزیجات بیشتر، ممکن است باعث حفاظت هر چند به مقدار کم شود. استفاده از حشره کش های خانگی احتمال ابتلای کودکان به سرطان خون را ۴۷ درصد و لنفوم را ۴۳ درصد افزایش می دهند.

مطالعات محققان مدرسه بهداشت عمومی بوستون آمریکا نشان می دهد که تأثیر مغرب آفت کش ها بر بدن کودکان بیشتر از بزرگسالان است؛ زیرا سیستم ایمنی کودکان هنوز به‌طور کامل رشد نکرده است و نمی تواند سم زدایی کند.

چند مورد انتقال مادرزادی چنین گزارش شده است. کودکان متولد شده از مادرانی که از داروهای باروری برای ایجاد تخمک گذاری استفاده می کنند، بیش از دو برابر احتمال ابتلا به سرطان خون در دوران کودکی را دارند.

انواع سرطان خون

سه نوع اصلی سرطان خون ؛لوسمی، میلوما و لنفوم غیر هوچکین می باشند که به تعاریف آن ها خواهیم پرداخت:

۱. لوسمی

نوعی سرطان خون است که منشا آن مغز و استخوان می باشد و در این بیماری بدن شروع به تولید بیش از حد گلوبول های سفید کرده و در عملکرد مغز استخوان برای تولید گلبول های قرمز و پلاکت ها اختلال ایجاد می کند.

۲. میلوما (Myeloma)، سرطان خون سلول های پلاسما

میلوما سرطان سلول های پلاسمای خون می باشد. سلول های پلاسما دسته ای از گلبول های سفید هستند که وظیفه آنها ترشح آنتی بادی است.

بر اثر سرطانی شدن این سلول ها مقادیر زیادی آنتی بادی غیر طبیعی در بدن تولید می شود.

سلول های میلوما جلوی تولید آنتی بادی توسط سلول های سالم را می گیرند. بالا رفتن میزان آنتی بادی های غیرطبیعی در بدن موجب آسیب رسیدن به کلیه هاو استخوان ها میشود.

همچنین افزایش سلول های میلوما باعث مشکل در تولید سلول های سفید و قرمز نیز می شود.

علائیم و نشانه های ابتلا به سرطان میلوما:

هیبیرکلسمی (کلسمید زیاد در خون)

کم خونی (کمبود سلول قرمز و یا کاهش عملکردشان)

نارسایی کلیه

آسیب پذیری در برابر عفونت

پوکی استخوان، درد استخوان، ورم و یا شکستگی استخوان

پروتئین زیاد در خون و یا ادرار

کاهش وزن

۳. لنفوم غیر هوچکین

نوع دیگری از سرطان خون است که منشا آن سیستم لنفاوی بدن است.

در این سیستم، از لنفوسیت ها، نوعی گلبول سفید ساخته می شود که به بدن در مبارزه با عفونت ها کمک می کند.

لنفوم هوچکین یا به وجود آمدن یک لنفوسیت غیر طبیعی به نام رید – استرنبرگ تشخیص داده می شود.

علائم رایج در انواع سرطان خون

تب و لرز

تنگی نفس

شکستگی استخوان ها تحت تاثیر کوچک ترین فشار

به آسانی کبود شدن پوست